'अरिक्तेन' जलसहितेन, 'पात्रेण','विष्णवे' व्याप्तिमते,'यज्ञाय', हे क्षीर 'त्वां', अहमपि 'दधामि' ॥

(४८) अथ परिवासनशकलस्य प्रक्षेपणे मन्त्रमाह। "अयं पयः सोमं कृत्वा। त्वां योनिमपि गच्छतु॥१७॥ पर्णवल्कः पवित्रं। सौम्यः सोमाद्धि निर्मितः"इति। 'अयं' क्षीरे प्रक्षिप्यमाणः, 'पर्णवल्कः' पलाशशाखासम्बन्धिशकलः, 'पवित्रं' शुद्धं, 'पयः', 'सोमं' सोमसमानं,'कृत्वा','त्वां योनिं' स्वकीयस्थापनम्,'अपि', 'गच्छतु' प्राप्नोतु। कीदृशः पर्णवल्कः, 'सौम्यः' सोमसम्बन्धी। तदेव स्पष्टीक्रियते, 'सोमाद्धि निर्मितः'तृतीयस्या दिवो गायत्र्या समानीयमानात् सोमाद्यः पर्णो भूमौ पतितः तस्मात् सोमपर्णादुत्पन्नः पलाशवृक्षः। अतः पर्णवल्कस्य सोमसम्बन्धित्वं॥

(४९) अथ शाखापवित्रस्य प्रज्ञातत्वेन क्वचिदवस्थापने मन्त्रमाह। "इमौ पर्णञ्च दर्भञ्च। देवानाꣳ हव्यशोधनौ। प्रातर्वेषाय गोपाय। विष्णो हव्यꣳ हि रक्षसि" इति। योऽयं 'पर्णः' पलाशशाखारूपः, यश्च 'दर्भः' पवित्ररूपः, ताविमावुभौ 'देवानां', हविषः शोधकौ 'प्रातर्वेषाय' प्रातर्दोहात्मने व्यापिने यज्ञाय तौ पर्णदर्भौ 'गोपाय' रक्ष। 'हि' यस्मात्कारणात्, हे 'विष्णो', त्वं 'हव्यं', 'रक्षसि'। तस्मात्तदुपयुक्तस्य शाखापवित्रस्य रक्षणं तवोचितं॥

(५०) सायंकाले वह्निषु परिस्तीर्य्यमाणेषु जप्यं मन्त्रमाह। "उभावग्नी उपस्तृणते। देवता उपवसन्तु मे। अहं ग्राम्यानुपवसामि। मह्यं गोपतये पशून्" ॥१८॥ इति। आहवनीय-